

**UCHWAŁA NR LI /329/2022
RADY MIEJSKIEJ W ZWOLENIU
z dnia 29 marca 2022r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 Gminy Zwolen

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 559 ze zm.) oraz art. 1, art. 4¹ ust. 1, 2, 5, art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2021r. poz. 1119) oraz z art. 10 ust.2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2021r. poz. 2050), w związku z art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469) Rada Miejska w Zwoleniu uchwała co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 Gminy Zwolen w treści określony w załączniku nr 1 do uchwały.

§2

Traci moc Uchwała Nr XLVIII/307/2021 Rady Miejskiej w Zwoleniu z dnia 29 grudnia 2021r.

§ 3.

Przyjmuje się Preliminarz wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii o na rok 2022 Gminy Zwolen w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Zwolenia.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 2022r.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej**

Paweł Sobieszek

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr LI/329/2022
Rady Miejskiej w Zwoleniu
z dnia 29 marca 2022r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
NA ROK 2022 GMINY ZWOLEŃ**

Zwolenie, marzec 2022

SPIS TREŚCI

I. Wstęp

II. Zasoby Gminy Zwoleń umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej.

III. Rozpoznanie problemów i zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych.

IV. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe związane z przemocą i nadużywaniem substancji psychoaktywnych, pomocy psychologicznej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród społeczeństwa szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, grup oraz osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i zwalczania narkomanii.

VI. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. Rozwój edukacji publicznej oraz szkolenia przedstawicieli różnych zawodów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

VIII. Monitorowanie stanu lokalnych problemów alkoholowych i innych zagrożeń.

IX. Uzależnienia behawioralne – istota problemu oraz zadania i zakres działań profilaktycznych.

X. Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji Programu.

XI. Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 Gminy Zwoleń.

I. WSTĘP

Podstawę prawną przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022rok stanowi:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r.o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U.2021r. poz.1119 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. 2021r. poz. 2050 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r.o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1876 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tj. Dz. U. z 2021r., poz. 1956)
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 poz.642).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021r. poz. 1249).
7. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 poz.2469).

Problemy wynikające z nadużywania alkoholu oraz stosowania środków uzależniających stanowią obecnie jedną z ważniejszych kwestii społecznych. Zjawiska te mają bowiem istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia Polaków, a także relacje interpersonalne w środowisku rodzinnym. Alkoholizm jest chorobą społeczną, której konsekwencje dotyczą nie tylko osoby uzależnione , ale także członków ich rodzin.

Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj. zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych także rodzi szereg problemów zdrowotnych dla człowieka. Mogą to być zaburzenia funkcjonowania poszczególnych narządów lub całego organizmu, nagłe i ostre, jak również przewlekłe zaburzenia psychiczne, a nawet śmiertelne zatrucia w wyniku

przedawkowania. W rezultacie prowadzi to do obniżenia długości i jakości życia osoby uzależnionej, a także w wielkim stopniu wpływa na funkcjonowanie całej rodziny, zarówno w sferze emocjonalnej, jak i ekonomicznej.

Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i związanymi z narkotykami oraz ich rozwiązywanie powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji samorządowej.

Art.4 ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art.10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, nakładają na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych.

Przy tworzeniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022rok dla Gminy Zwoleni uwzględnione zostały założenia wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wytyczne opracowane przez zespół Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. W Programie na rok 2022 sprecyzowane zostały zadania wynikające z ustaw z uwzględnieniem doświadczeń zdobytych w poprzednich latach.

Dokonując analizy problemu uzależnienia na terenie gminy Zwoleni i procesów zachodzących w tym okresie wzięto pod uwagę sytuację demograficzną społeczności Gminy, stan bezrobocia, informacje z zakresu udzielania pomocy społecznej, dane będące w dyspozycji policji, sądu rejonowego, prokuratury i poradni leczenia uzależnień.

Źródłem informacji dla Gminy o osobach potrzebujących pomocy są także wychowawcy i pedagodzy szkolni, pracownicy służby zdrowia, osoby prowadzące zajęcia z zakresu terapii uzależnień.

W ostatnim roku w punkcie konsultacyjno-terapeutycznym przy Stowarzyszeniu Klubu Abstynentów Wzajemnej Pomocy „S” w Zwoleniu skorzystało z konsultacji 15 osób oraz udzielono 155 porad.

Z pomocy społecznej m.in. z powodu alkoholizmu w br. skorzystało co najmniej 10 osób.

Z informacji Komendy Powiatowej Policji w Zwoleniu wynika, że w 2021r. na terenie miasta i gminy z powodu nietrzeźwości zatrzymano 24 kierowców oraz

w systemach policyjnych odnotowano 53 interwencje z udziałem osób pod wpływem alkoholu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zwoleniu w 2021 roku prowadziła działania wobec 62 osób zgłoszonych, z których aż 26 Komisja skierowała wnioskiem do Sądu Rejonowego w Zwoleniu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Z obserwacji wynika, że najczęściej spotykanymi przesłankami do uruchomienia procedury zobowiązującej do leczenia odwykowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu jest rozkład życia rodzinnego, demoralizacja małoletnich, uchylenie się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny oraz systematyczne zakłócanie spokoju lub porządku publicznego.

Przytoczone powyżej problemy związane z nadużywaniem alkoholu stanowią o zasadności podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania alkoholizmowi i minimalizacji szkód wynikających z jego nadużywania, a tym samym o konieczności realizowania zadań wynikających z programu.

Gminny Program uwzględnia wykaz założeń służących realizacji profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Przedmiotowe założenia w szczególności dotyczą:

- promocji zdrowia (w tym edukacji zdrowotnej);
- diagnozowania i badania zjawisk związanych z używaniem alkoholu;
- zadań na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (w tym działań informacyjno-educacyjnych);
- rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań;
- szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej, wskazującej);
- zwiększenia dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych.

Kontynuowane będą dotychczasowe działania profilaktyczne i naprawcze oraz podejmowane nowe ze zwróceniem szczególnej uwagi na:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i / lub innych substancji psychoaktywnych.
2. Udzielanie rodzinom (zwłaszcza dzieciom), w których występują problemy alkoholowe i / lub narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i / lub narkomanii.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży, określonych w art. 131i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dn. 26 października 1982 r. oraz postępowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Szkolenia dla członków GKRPA , pracowników MOPS, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, nauczycieli, funkcjonariuszy Policji, pracowników służby zdrowia oraz innych osób związanych z działalnością profilaktyczną.

Realizacja Programu będzie finansowana z wpływów uzyskanych za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z tzw. podatku od małpek, czyli z dodatkowej opłaty, jaką muszą od stycznia 2021r. wnieść przedsiębiorcy mający zezwolenia na hurtowy obrót alkoholem - jest ona odprowadzana od napojów alkoholowych o objętości mniejszej niż 300 ml i dotyczy hurtowni zaopatrujących innych przedsiębiorców prowadzących sprzedaż detaliczną alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży (głównie sklepy, stacje benzynowe).

Gmina realizując zadania własne z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, może powierzyć realizację wybranych zadań podmiotom zewnętrznym w trybie i na zasadach określonych w ustawie o zdrowiu publicznym.

II. Zasoby Gminy Zwolnień umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej.

Gmina prowadzi działania profilaktyczne i naprawcze wśród mieszkańców w oparciu o posiadane zasoby, do których należy:

1. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu przy Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Zwoleniu.

2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zwoleniu.
3. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków przy Stowarzyszeniu Klubu Abstynenta Wzajemnej Pomocy „S” w Zwoleniu.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Zespół Interdyscyplinarny.
6. Komenda Powiatowa Policji w Zwoleniu.
7. Sąd Rejonowy w Zwoleniu. Kuratorzy sądowi.
8. Placówki oświatowo – wychowawcze (szkoły, przedszkola), pedagodzy szkolni.
9. Świetlice profilaktyczno – wychowawcze.
10. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Zwoleniu.
12. Klub Abstynentów Wzajemnej Pomocy „S” w Zwoleniu i Grupa AA.
13. Punkt porad i konsultacji psychologicznych dla dzieci, młodzieży i rodziców, opiekunów prawnych z rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu oraz przemoc domowa mieszczący się w Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej Nr 1 w Zwoleniu.

III. Rozpoznawanie problemów i zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

1. Współpraca z Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy SPZ ZOZ w Zwoleniu w zakresie istniejących możliwości leczenia osób uzależnionych i udzielania pomocy ich rodzinom.
2. Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego realizującego zadania w gminie wg ustalonego harmonogramu w zakresie konsultacji i motywowania do podjęcia leczenia osób uzależnionych i ich rodzin:
 - psychoterapia grupowa i indywidualna oraz realizacja programu terapeutycznego w Klubie Abstynentów Wzajemnej Pomocy „ S ” w Zwoleniu.
 - prowadzenie grupy dla początkujących, przeznaczonej dla osób uzależnionych we wczesnym okresie trzeźwienia.

- pomoc udzielana poprzez rozmowy telefoniczne wdrożona na skutek zaistniałej sytuacji pandemicznej w kraju

3. Podejmowanie rozmów motywacyjnych do podjęcia leczenia odwykowego przez GKRPA, w tym informowanie o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii uzależnień.

4. Współpraca i opłacenie kosztów biegłych sądowych – lekarza psychiatry i psychologa orzekających w przedmiocie uzależnienia.

5. Współpraca z Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą Rejonową, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, kuratorami sądowymi i szkołami.

IV. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe związane z przemocą i nadużywaniem substancji psychoaktywnych, pomocy psychologicznej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród społeczeństwa szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

1. Pomoc psychologiczna udzielana w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie.

2. Aktywne włączanie się w realizację procedury „Niebieskiej Karty”.

3. Finansowanie świetlic profilaktyczno – wychowawczych w zakresie działalności i zakupu materiałów edukacyjnych niezbędnych do prowadzenia zajęć, w tym m.in.:

- dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych – podwieczorki.

- opłaty związane z bieżącym utrzymaniem świetlic profilaktyczno-wychowawczych: wynagrodzenia wychowawców, media.

- organizowanie i finansowanie zajęć dla dzieci rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne.

- finansowanie wycieczek i wyjazdów dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w szczególności zagrożonych uzależnieniami.

4. Działalność profilaktyczno – wychowawcza w szkołach i przedszkolach w tym min.: realizacja programów profilaktycznych i wybranych programów z kampanii ogólnopolskich, zakup materiałów dydaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy, warsztaty, konkursy, prezentacje multimedialne.

V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, grup oraz osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, zwalczania narkomanii oraz następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych.

1. Wspieranie organizatorów spotkań z osobami, które swoim autorytetem wspierają działania profilaktyczne i promują życie bez nałogów i przemocy, finansowanie spektakli teatralnych i koncertów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej .
2. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych: kluby dyskusyjne, pozalekcyjne zajęcia sportowe, gazetki.
3. Podejmowanie działań edukacyjnych kierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych dotyczących przestrzegania Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Podejmowanie działań interwencyjnych wobec firm prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych.
5. Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży jako formy zapobiegania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków oraz przeciwdziałania przemocy w tym cyberprzemocy.
6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

VI. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosi 7 osób; są to osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Do zadań Komisji należy m.in.:
 - cykliczne prowadzenie rozmów z osobami dorosłymi nadużywającymi alkoholu, mających na celu określenie problemu, edukację i motywację do leczenia odwykowego, a w przypadku braku zgody i współpracy, kierowanie do biegłych psychiatry i psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu a następnie do sądu,
 - prowadzenie rozmów z członkami rodzin, w których występuje problem uzależnień mających na celu rozeznanie problemu, wsparcie, edukację i motywację do podejmowania działań zmierzających do poprawy funkcjonowania rodzin w środowisku,

- współpraca w zakresie pozyskiwania informacji z KPP, MOPS, SPZZOZ, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa.
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej w Zwoleniu,
- inicjowanie działań z zakresu polityki społecznej gminy dotyczących problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień występujących na terenie gminy,
- aktywne włączanie się w realizację procedury „Niebieskiej Karty” i uczestnictwo w posiedzeniach i grupach roboczych
- kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dn. 26 października 1982 r. oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

2. Ustala się wynagrodzenie dla członków komisji w wysokości:

- dla Przewodniczącego, Z-cy Przewodniczącego i Sekretarza – 12% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w 2022 roku - za jedno posiedzenie.
- dla pozostałych członków – 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w 2022 roku - za jedno posiedzenie.

3. Posiedzenia Komisji odbywają się, w zależności od potrzeb, co najmniej raz w miesiącu.

VII. Rozwój edukacji publicznej oraz szkolenia przedstawicieli różnych zawodów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych

1. Współpraca z prasą lokalną i regionalną.

2. Wspieranie działań podejmowanych przez koalicje trzeźwościowe np. organizowanie imprez rozrywkowych i sportowych z udziałem młodzieży, mających wyraźne odniesienie profilaktyczne i odbywające się bez alkoholu i narkotyków.

3. Wspieranie programów dotyczących pomocy krzywdzonym dzieciom.

VIII. Monitorowanie stanu lokalnych problemów alkoholowych i innych zagrożeń

Realizacja tego zadania obejmuje:

1. Opracowanie diagnozy na temat skali problemów uzależnień na terenie Gminy Zwolen w szczególności wśród młodzieży szkolnej.
2. Udostępnianie ogólnopolskich wyników badań ankietowych, szczególnie w szkołach na temat środków uzależniających.

IX. Uzależnienia behawioralne – istota problemu oraz zadania i zakres działań profilaktycznych.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 poz.2469) wprowadziła do gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Termin „uzależnienia behawioralne” którym posłużył się ustawodawca, określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, internet, zakupy, granie w gry, pracoholizm, sieciholizm, itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami:

1) Hazard:

W 2019 roku osoby grające w czasie ostatnich 12 miesięcy na pieniądze stanowili 37,1% populacji osób w wieku powyżej 15 roku życia. Polacy najczęściej grają w gry Totalizatora Sportowego (27,4%). Na kolejnym miejscu, ze znacznie słabszym wynikiem, plasują się zdrapki (16,3%), a dalej loterie lub konkursy SMS-owe (6,3%) oraz automaty do gier z tzw. niskimi wygranymi (3,8%). Spośród wszystkich grających, 32,8% Polaków gra bez ryzyka powstania problemów, 2,7% charakteryzuje się niskim poziomem ryzyka uzależnienia 0,9% – poziomem umiarkowanym i tyle samo (0,9%) gra na pieniądze w sposób wysoce ryzykowny (zagrożenie patologicznym hazardem). Liczbę Polaków w wieku 15+ uprawiających obecnie patologiczny hazard szacujemy na ok. 27 tys. osób. W gry hazardowe, czyli takie w których można wygrać lub przegrać pieniądze, chociaż raz, kiedykolwiek w życiu grało 18,2% badanych piętnasto-szesnastolatków oraz 21,4% siedemnasto-osiemnastolatków.

Porównując cechy społeczno-demograficzne można najogólniej wnioskować, że częściej grają na pieniądze: mężczyźni niż kobiety; ludzie młodzi w wieku 18–34 lata; mieszkańcy miast niż mieszkańcy wsi; ludzie dobrze wykształceni niż słabo wykształceni; zarabiający lepiej niż zarabiający gorzej; ludzie oceniający swoją sytuację materialną jako dobrą niż ludzie oceniający ją jako złą.

2) Intertnet, korzystanie z urządzeń mobilnych, gry:

Trzy czwarte Polaków w wieku powyżej 15 roku życia deklaruje korzystanie z internetu. Przeważająca większość korzystających z sieci (98,0%) to przeciętni użytkownicy, niemający w codziennym życiu problemów w związku z korzystaniem z Internetu. Problem z uzależnieniem od Internetu (wymienne bywa stosowane określenie „problemowe użytkowanie Internetu - PUI”) dotyczy obecnie 0,03% badanej populacji, co stanowi 0,04% korzystających z sieci. Zagrożonych uzależnieniem od Internetu jest 1,4% ogółu badanych, co stanowi 1,9% korzystających z Internetu. W liczbach bezwzględnych jest to – szacunkowo – ok. 465 000 osób. Zagrożeni uzależnieniem lub już uzależnieni rekrutują się głównie spośród osób poniżej 25 roku życia, przy czym najbardziej zagrożeni są niepełnoletni. obserwowany jest stały wzrost liczby godzin przeznaczanych przez młodzież na korzystanie z internetu. Obecnie nastolatki spędzają w sieci średnio 4 godziny i 50 minut dziennie (2014 r. – 3 godziny 40 minut, 2018 r. – 4 godziny 12 minut). W dni wolne od zajęć szkolnych czas ten wydłuża się średnio do 6 godzin i 10 minut. Co szósty nastolatek w dni wolne (16,9%) intensywnie korzysta z Internetu w godzinach nocnych (po godzinie 22:00). Rodzice nie doszacowują czasu, jaki ich nastoletnie dzieci spędzają w Internecie, oraz nie kontrolują korzystania z sieci w godzinach nocnych. W opinii rodziców ich dzieci korzystają z sieci średnio 3 godziny i 38 minut. Jedynie 1,8% rodziców wskazuje, że ich dzieci korzystają z Internetu w czasie przeznaczonym na sen (po 22:00).

Badania wskazują, że młodsi uczniowie rozpoczynają samodzielne korzystanie z Internetu (bez nadzoru rodziców) wcześniej niż ich starsi koledzy. Średnia inicjacji internetowej w szkole podstawowej wynosi 6 lat i 8 miesięcy. Uczniowie szkół średnich (17 l.) deklarują, iż zaczęli samodzielnie używać Internetu w wieku – 8 lat. W 2016 r. średnia ta wynosiła 9 lat 5 miesięcy. Niektóre dzieci rozpoczynają samodzielne użytkowanie Internetu mając zaledwie 4 lata (4,6%). Dzieci coraz wcześniej otrzymują własne urządzenia z dostępem do Internetu. Największy odsetek uczniów (40,7%) deklaruje, że pierwszy telefon z dostępem do internetu otrzymało w wieku 9 -10 lat, jednak co piąty nastolatek wskazuje, że już w wieku 7 - 8 lat miał

do dyspozycji telefon z dostępem do sieci (20,5%). Biorąc pod uwagę mobilność takiego urządzenia, można zakładać niekontrolowany dostęp do urządzeń cyfrowych umożliwiających łączenie się z Internetem nawet w grupie bardzo małych dzieci.

Co trzeci nastolatek (33,6%) ma objawy problemowego użytkowania Internetu (PUI), a trzech na stu – osiąga bardzo wysokie wskaźniki problemów (3,2%). Prawie co trzeci nastolatek (29,8%) odczuwa potrzebę korzystania stale ze smartfona, a 50,2% podaje, że korzysta z telefonu dłużej niż zamierzała.

Co trzeci nastolatek (31,0%) przyznaje, że nie jest w stanie funkcjonować bez smartfona, a co czwarty (24,8%) odczuwa zniecierpliwienie oraz zdenerwowanie, gdy nie może z niego korzystać. 37,9% młodych ludzi podejmuje zakończone niepowodzeniem próby ograniczania korzystania z telefonu, 26,1% z powodu używania go zaniedbuje zaplanowane czynności lub obowiązki. Kategorią nastolatków, która relatywnie najmocniej jest obciążona problematycznym użytkowaniem internetu, są dziewczęta uczęszczające do szkoły ponadpodstawowej. Rodzice mają świadomość problemu, lecz nie mają dość dokładnego wglądu w to, jak bardzo smartfony i Internet stały się częścią życia ich dzieci. Czterech na pięciu rodziców wskazuje, że ich dziecko powinno mniej korzystać ze swojego telefonu/smartfona (79,6%).

W badaniu ESPAD zawarto też pytania dotyczące korzystania z mediów społecznościowych, takich jak Twitter, Facebook czy Skype oraz grania w gry na urządzeniach elektronicznych (komputer, smartfon, konsola, gry wideo). Analiza typowego dnia nauki szkolnej młodszej badanej grupy (15-16 lat) pokazuje najliczniejszą podgrupę badanych, która korzysta z mediów społecznościowych 2-3 godziny dziennie (30,1%), mniej osób poświęca na tą aktywność ok. 4-5 godzin (20,2%). W przypadku typowego dnia weekendowego, dominują dwie podgrupy badanych: podgrupa korzystająca ponad 6 godzin dziennie (26,4%) oraz korzystająca ok. 2-3 godzin (24,6%). W starszej grupie wiekowej, w typowym dniu nauki w szkole, największy odsetek uczniów poświęca na korzystanie z mediów społecznościowych 2-3 godziny dziennie (33,7%) lub około 4-5 godzin dziennie (20,4%). W trakcie weekendu dominuje korzystanie z mediów społecznościowych 2-3 godziny dziennie (27,2%), około 4-5 godzin dziennie (25,7%) lub 6 godzin lub więcej (25,2%). Czas spędzany w Internecie nie jest wskaźnikiem świadczącym o uzależnieniu natomiast jest sygnałem ostrzegawczym wymagającym analizy i monitorowania ze strony rodziców. Większa ilość czasu wolnego w weekend wydaje się sprzyjać dłuższemu

korzystaniu z mediów społecznościowych, zwłaszcza w przypadku młodszej grupy wiekowej. Kolejna kwestia dotyczy symptomów nadmiernego korzystania z mediów społecznościowych, takich jak Twitter, Facebook czy Skype. W młodszej grupie 44,0% badanych twierdzi, że spędza za dużo czasu w tych mediach, około 40,9% jest zdania, że ich rodzice uważają, że poświęca na tą aktywność za dużo czasu. Co szósty (17,4%) ma zły humor, jeśli nie ma dostępu do tych mediów. W starszej grupie rozkład odpowiedzi jest podobny - analogiczne odsetki wynoszą 46,4%, 35,9% oraz 13,4%.

W badaniach CBOS w 2019 roku po raz pierwszy uwzględniona została kwestia kontaktu małych dzieci z Internetem poprzez blok pytań adresowanych do rodziców bądź opiekunów dzieci w wieku 1-5 lat. Z deklaracji rodziców wynika, że z urządzeń mobilnych korzysta jedna trzecia dzieci między 12 a 23 miesiącem życia i blisko dwie trzecie dzieci mających od 2 do 5 lat. Wśród najmłodszych dzieci średni czas spędzany w ciągu dnia z mobilnym ekranem wynosi 44 minuty, a wśród starszych – 49 minut. Na ogół spędzają one czas z urządzeniami przenośnymi w towarzystwie rodziców lub innych osób dorosłych, w mniejszym stopniu same. Jak deklarują rodzice, treści, z którymi dzieci mają styczność poprzez mobilne ekrany, przeważnie są dostosowane do ich wieku, można jednak zauważyć, że najmłodsze dzieci (12–23 miesiące) około trzykrotnie częściej niż te starsze (2–5 lat) konsumują treści zróżnicowane, nie tylko takie, które są adresowane wyłącznie do dzieci. Najwięcej badanych mających dzieci poniżej 6 roku życia wykorzystuje urządzenia mobilne do zajęcia czasu nudzącym się podopiecznym. Rzadziej stosuje się je po to, aby dzieci uspokoić, a jeszcze rzadziej, by je za coś nagrodzić lub skłonić do zjedzenia posiłku. Rodzice dzieci w wieku od 2 do 5 lat wyraźnie częściej niż opiekunowie młodszych wprowadzają urządzenia przenośne w celu gratyfikacji oraz niwelowania nudy. Ta ostatnia motywacja – oferowania dzieciom smartfonów i tabletów jako sposobu na nudę – jest najsilniej skorelowana z czasem, jaki spędzają one przed mobilnymi ekranami.

3. Zakupy:

Symptomy kompulsywnego kupowania w 2019 roku wykazywało 3,7% populacji Polaków w wieku powyżej 15 roku życia, co w liczbach bezwzględnych można oszacować na ponad milion osób. Zjawisko kompulsywnego kupowania różnicuje przede wszystkim wiek – dotyczy ono w głównej mierze ludzi młodych. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 25-34 lata na kompulsywne zakupy bardziej narażone są kobiety niż mężczyźni. W grupie zagrożonych mężczyzn najwięcej jest chłopców w wieku

od 15 do 17 lat, zaś w grupie kobiet – osób od 25 do 34 lat. Wyniki badania wskazują także na współwystępowanie uzależnień behawioralnych – osoby przejawiające symptomy uzależnienia od zakupów częściej niż niezagrożeni wykazują także objawy innych problemów behawioralnych. Więcej niż jedna piąta z tej grupy, to osoby mające jednocześnie problem z uzależnieniem od pracy; więcej niż co siódmy jest zagrożony uzależnieniem od Internetu.

4.Praca:

W 2019 roku prawie jedna dziesiąta Polaków powyżej 15 roku życia (9,1%) miała problem z uzależnieniem od pracy. Zarówno uzależnienie, jak i zagrożenie uzależnieniem dotyka przede wszystkim młodych dorosłych, poniżej 35 roku życia, w szczególności osoby w wieku 25-34 lata. Istotnym czynnikiem ryzyka są różne aspekty aktywności zawodowej. Zagrożeniu pracoholizmem sprzyja w szczególności praca na własny rachunek, natomiast czynnikiem zagrażającym w kontekście uzależnienia od pracy jest pełnienie funkcji kierowniczych, odpowiedzialność za pracę innych osób lub kierowanie projektami. Wyniki badania z 2019 roku, podobnie jak w poprzednich badaniach, wskazują, że na poziomie ogólnym w badanej populacji Polaków w wieku 15+ zagrożenie pracoholizmem dotyka kobiety i mężczyzn w zbliżonym stopniu.

Do zadań Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień behawioralnych ma należeć prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej poprzez:

1. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie/dystrybuowanie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych.
2. Promowanie istniejących już stron internetowych dotyczących tej problematyki, np. www.uzaleznieniabehawioralne.pl, www.anonimowihazardzisci.org.
3. Rozwijanie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży oraz rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów.
4. Realizowanie w szkołach programów profilaktycznych uwzględniających skuteczne strategie profilaktyczne, realizowanych przez profilaktyków rozumiejących specyfikę pracy z młodzieżą/rodzicami, nie zaś przez osoby do tego nieprzygotowane.
5. Współpraca z placówkami oświaty w zakresie realizacji zajęć edukacyjnych dla rodziców na temat zasad korzystania przez dzieci w wieku

przedszkolnym i wczesnoszkolnym z Internetu i wskazanie im, jak poprzez wprowadzanie określonych zasad i monitorowanie, ograniczyć ryzyko problemowego użytkownika. Zajęcia dotyczyć też powinny przekazania dzieciom i młodzieży instrukcji, jak używać Internetu w sposób bezpieczny i jak zachować zdrową równowagę między korzystaniem z technologii (w Internecie i poza nim) a innymi aktywnościami.

6. Upowszechnianie informacji o działającej infolinii 800 100 100. To bezpłatna i anonimowa pomoc telefoniczna i online dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji m.in. w zakresie cyberprzemocy i zagrożeń związane z nowymi technologiami. Linia czynna od poniedziałku do piątku, w godzinach 12.00-15.00, strona internetowa: www.800100100.pl.

7. Organizacja szkoleń dla różnych grup zawodowych, które w swojej pracy mogą spotykać się z tematem uzależnień/zagrożeń behawioralnych i dla których w ramach gminnych programów można organizować szkolenia, m.in.:

- nauczyciele i pedagodzy/psycholodzy pracujący w placówkach oświatowych, wychowawczych oraz w poradniach pedagogiczno-psychologicznych.
- profilaktycy.

- terapeuci z placówek leczenia uzależnień.

- konsultanci w punktach konsultacyjnych. Punkty konsultacyjne nie mogą być miejscem diagnozy i leczenia, ale mogą poszerzyć swoją ofertę o udzielanie konsultacji i informacji w zakresie uzależnień behawioralnych.

- pracownicy socjalni i asystenci rodzinni. Służby społeczne pracując z rodziną powinni posiadać wiedzę z zakresu różnych problemów, które mogą tam wystąpić, a jednym z nich mogą być uzależnienia behawioralne czy problemowe użytkowanie Internetu/gier przez dzieci i młodzież.

- kuratorzy sądowi.

- lekarze p.o.z. i lekarze psychiatrzy. Zarówno rodziny osób uzależnionych jak i sami uzależnieni mogą poszukiwać pomocy w związku z różnymi dolegliwościami somatycznymi i psychicznymi, których źródłem może być hazard lub inne zaburzenia czynnościowe.

- gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Gminne komisje po pierwsze biorą udział w pracach nad gminnym programem, którego elementem są uzależnienia behawioralne, a po drugie prowadząc rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego mogą spotkać się z sytuacją, kiedy osoba zobowiązana jednocześnie problemowo uprawia hazard. Jakkolwiek nie jest to przesłanka do uruchomienia odrębnej procedury to w przypadku tego rodzaju ustaleń warto przekazać stosowną informację zwrotną klientowi i motywować do poszukiwania pomocy również z powodu hazardu.
- grupy robocze ds. przeciwdziałania przemocy; podobnie jak gminne komisje

mogą spotkać się z klientami stosującymi przemoc i jednocześnie z jakimś uzależnieniem behawioralnym.

X. Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji Programu

1. Wykorzystanie zasobów merytorycznych i organizacyjnych instytucji, stowarzyszeń i osób posiadających lub przygotowujących rozwiązania koncepcyjne.
2. Zakup niezbędnego wyposażenia do sekretariatu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Wspieranie materialne i edukacyjne podmiotów niepaństwowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii i przemocy.
4. Pomoc w przygotowywaniu programów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych.

XI. Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Instytucją określającą celowość wydatkowania pieniędzy przeznaczonych na profilaktykę, rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jako inicjator wskazujący cele zawarte w Programie.

Realizatorem zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest powołany przez Burmistrza Pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Paweł Sobieszek

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr LI/329/2022
Rady Miejskiej w Zwoleniu
z dnia 29 marca 2022r.

PRELIMINARZ
WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ GMINNEGO
PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W 2022 ROKU

1. Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków w Punkcie Konsultacyjno – Terapeutycznym w przy Stowarzyszeniu Klubu Abstynenta Wzajemnej Pomocy „S” w Zwoleniu

a) wynagrodzenie dla terapeuty

10 000 zł

2. Koszty związane z orzekaniem przez biegłych – lekarza psychiatrę i psychologa, stopnia uzależnienia osób skierowanych na badania. Na badania kieruje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem wydania przez biegłych opinii, co do stopnia uzależnienia od alkoholu:

5 000 zł

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej, w szczególności ochrony przed przemocą:

- wynagrodzenie dla psychologa, udzielającego porad w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym dla ofiar przemocy w rodzinie (min. 2 godziny tygodniowo) oraz finansowanie szkoleń, kursów, warsztatów i programów dla pracowników punktów, pedagogów, psychologów, policjantów, kuratorów i innych osób zajmujących się niesieniem pomocy ofiarom przemocy

10 000 zł

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży

a) organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w ramach:

-profilaktyki w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy – **25 000 zł**

-profilaktyki w zakresie przeciwdziałania narkomanii – **10 000 zł**

W tym:

- przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Zwoleń.

-realizowanie w szkołach podstawowych i gimnazjach zintegrowanych programów profilaktycznych, dofinansowanie lokalnych działań w ramach ogólnopolskich kampanii.

b) prowadzenie dwóch świetlic profilaktyczno – wychowawczych dla dzieci, w szczególności pochodzących z rodzin patologicznych, zagrożonych alkoholizmem i narkomanią, rodzin, w których stosowana jest przemoc oraz takich, które nie wywiązują się z obowiązków opiekuńczo-wychowawczych. wobec dziecka; zapewnienie jednego posiłku dla dzieci (podwieczorek), zakup min. materiałów edukacyjnych i dydaktycznych, sprzętu komputerowego, artykułów spożywczych, artykułów papierniczych środków czystości oraz pokrycie kosztów energii, ogrzewania, wody.

W powyższym punkcie ujęte jest również wynagrodzenie dla osób zatrudnionych w świetlicach profilaktyczno-wychowawczych w Strykowicach Górnych i w Zwoleniu, koszty organizowanych dla dzieci wyjazdów integracyjnych (kino, basen, teatr), udział w warsztatach tematycznych i imprezach - Dzień Dziecka, Dzień Chłopaka, Andrzejki, Mikołajki i innych okolicznościowych uroczystościach – m.in. Wigilia; zakup nagród dla dzieci biorących udział w konkursach.

W ramach środków planowane jest min.

- wynagrodzenie pracowników : **135 000 zł.**
- koszty organizowanych dla dzieci wyjazdów, udział w warsztatach tematycznych i imprezach - Dzień Dziecka, Dzień Chłopaka, Andrzejki, Mikołajki i innych okolicznościowych uroczystościach; zakup nagród dla dzieci biorących udział w konkursach – **3 000 zł**
- ogrodzenie boiska dla dzieci i młodzieży przy Świetlicy Profilaktyczno – Wychowawczej w Zwoleniu - **7 000 zł**
- energia – **25 866,35 zł**
- gaz, energia cieplna - **24 000 zł**
- woda, ścieki - **1 000 zł**
- art. spożywcze – **8 000 zł**
- środki czystości – **2 000 zł**
- artykuły papierniczne, biurowe, przemysłowe, komputerowe – **3 000 zł**
- monitoring, internet: **5 000 zł**

c) wspieranie działań podejmowanych przez koalicje trzeźwościowe, ruchy abstynenckie, ruchy liderów młodzieżowych, w szczególności ruch wolontariuszy na podstawie przedłożonych projektów

1 000 zł

d) dofinansowanie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży mającego wyraźnie opracowany program profilaktyczny zapobiegający i ograniczający ryzykowne zachowania dzieci i młodzieży - uzależnienie od substancji psychoaktywnych oraz przeciwdziałanie przemocy. Przewiduje się zorganizowanie letniego wypoczynku dla ok. 50. dzieci ze świetlic profilaktyczno-wychowawczych oraz podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwoleniu

50 000 zł

e) finansowanie i dystrybucja na terenie gminy materiałów informacyjnych i edukacyjnych (plakaty, ulotki, broszury, książki, fachowe czasopisma, płyty CD i DVD itp.), zorganizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat działań podejmowanych na terenie gminy na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii np. odrębnego informatora na stronie internetowej miasta.

Planowany jest zakup prasy dla Klubu Abstynentów, szkół oraz punktów informacyjno - konsultacyjnych

2 000 zł

5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie uzależnień behawioralnych:

5 000 zł

6. Koszty posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoleń, delegacji:

- koszty posiedzeń Komisji: **25 000 zł**
- szkolenia: **12 000 zł**
- delegacje: **1 000 zł**

7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

a) dofinansowanie działalności Klubu Abstynentów Wzajemnej Pomocy „S” w Zwoleniu.

Dofinansowanie wyjazdów na zjazdy trzeźwościowe oraz warsztatów terapeutycznych dla członków Klubu Abstynentów, osób uzależnionych i ich rodzin.

8 000 zł

b) dofinansowanie instytucji, stowarzyszeń i organizacji, które dostarczają pozytywnych wzorów stylu życia, działając na rzecz organizowania aktywności społecznej wolnej od alkoholu i substancji uzależniających (wielopokoleniowe pikniki rodzinne, imprezy kulturalne, sportowe i rozrywkowe dla młodzieży z udziałem muzyków, sportowców, artystów, którzy preferują trzeźwy styl życia i świadczą to swoim autorytetem).

20 000 zł

Razem 398 866,35 zł

w tym przeciwdziałanie alkoholizmowi i uzależnieniom behawioralnym - 388 866,35 zł

narkomanii - 10 000 zł

PRZEWODNICZĄCY RADY

Paweł Sobieszek

